

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

Матеріал і методи дослідження. Для наукової інтерпретації фактичного матеріалу (сучасні україномовні ЗМІ, інтернет-ресурси, соціальні мережі, розмовно-побутове мовлення українців) послуговуємося такими загальнонауковими методами, як *описовий* і *спостереження*, а також застосовуємо *аналіз мовного матеріалу*.

Результати дослідження. Найпомітніші зміни фіксуємо на лексико-фразеологічному рівні. Зокрема, актуалізувалася спеціальна військова лексика (берци, бронезилет, військовослужбовець, військовозобов'язаний, воїн (боєць), герой, ЗСУ, доброволець, тепловізор), поширилися назви сучасних видів озброєння (байрактар, безпілотник (ударний безпілотний літальний апарат), бронев автомобіль, БТР, джавелін, дрон, ЗРК, квадрокоптер, стінгер, ППО, хаймарс, ін.). Загальноновживаний пласт лексики доповнено низкою нових одиниць, як-ось: азовці, волонтер(ити), донат(ити), тероборона, переселенець, двохсотий, затрьохсотити, відбайрактарити, відЗСУшити, чорнобаїти, ждуни тощо.

Експресивною зниженістю характеризується лексика на позначення ворога і колаборантів (зайди, ерефія, русня, асвабадітелі, кацапи, рашисти, сепаратюги), їхніх дій (мародерити, могилізація). Яскраво нових емоційних значень набули й відомі раніше слова (бавовна, кіборг, колорад, консерва, орки, паляниця, піксель, привид, приліт, смузі, узвар, утилізувати).

Набирає сили тенденція до продовження дерусифікації української літературної мови.

Висновки. Фактичний матеріал дослідження засвідчує, що слово є особливою зброєю на мовному фронті. Утворення й активне функціонування нових лексичних одиниць у воєнному дискурсі – це своєрідне віддзеркалення подій сучасності; яскравий вияв словникового багатства української мови і високий інтелектуальний потенціал українського народу; засвідчення динамічності, безперервності й унікальності мови як живого організму. Зауважимо, що зібраний і проаналізований нами пласт лексики не є вичерпним й остаточним, оскільки, на жаль, війна триває, а значить процес збагачення мови новими словами і фразеологізованими одиницями у робочому процесі і потребує подальшого наукового розгляду.

СЕКЦІЯ 21 АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Biduchak A.S.

ASSESSMENT OF POPULATION SATISFACTION WITH THE ATTITUDE OF MEDICAL PERSONNEL IN CONFLICT SITUATIONS

*Department of Social Medicine and Public Health
Bukovinian State Medical University*

Introduction. Patient satisfaction - whether with the health care system or with medical care - in post-Soviet societies was often considered a subjective assessment that was not taken into account in the development of health care policy. However, identifying the proportion of patients who are satisfied with medical care and monitoring the dynamics of the indicator over time is one of the evidences that bring the health care system closer to the needs of patients.

The aim of the study is to determine the level of satisfaction of the population with medical care in medical institutions in the event of conflict situations among the population of Chernivtsi and Chernivtsi region.

Material and methods. In order to assess the degree of patient satisfaction with the quality of medical care at the primary level the research was conducted by means of a questionnaire. The sample includes 1,146 people aged 18-56 and older, residents of Chernivtsi and Chernivtsi region.

Results. 1146 respondents took part in the survey, of which 544 (47.5%) were men and 602 (52.5%) were women. All age groups consider the rudeness itself and rudeness of medical staff as the most frequent cause of conflict (30.8%), the respondents put professional incompetence of medical staff in the second place (21.4%), in the third place with almost the same indicators

(20.2%) - dissatisfaction with the quality of medical care, contrary to expectations, corruption appeared only in the fourth place (16.1%), the fifth place was taken (11.0%), insufficient communication and attention and in the last place (0.6%) - other reasons, in which the most active was the age group of 36-55 years.

Analyzing the circumstances in which conflicts between the patient and the doctor occur - the majority of respondents (42.6%) note that when the patient's condition worsens, 30.9% of the respondents believe while performing duties and providing emergency medical assistance to the patient, 25.9% - during the explanation of the treatment plan and 0.6% - in other circumstances.

Conclusions. For Ukraine, such results are expected, because the health care system has been in a state of reform for a long time, and with each change of government, the concept of reform also changes. Such uncertainty leads to the fact that, in the conditions of the changed general socio-political context, the principles of work of health care institutions, their goals and principles of financing remain practically unchanged, both for the patient and for the doctor.

Chornenka Zh.A.

DEMOGRAPHIC SITUATION - MODERN TRENDS

Department of Social Medicine and Public Health

Bukovinian State Medical University

Introduction. The current process of declining birth rates is global and caused by economic, social and biological reasons: between 1970 and 2020, the birth rate decreased in all countries of the world. The main reason for the downward trend in the birth rate is the decrease in the need for children, which is probably due to changes in the economic, cultural, social and technological spheres of society. In developed countries, this process is accompanied by a decrease in the mortality rate and an increase in life expectancy. In Ukraine, the decrease in the birth rate to a crisis level is accompanied by an increase in mortality, which together causes a rapid depopulation. The full-scale war and its negative consequences only exacerbated the demographic problems that had been accumulating for 30 years and by February 24, 2022 had already become a serious challenge for the Ukrainian state.

The aim of the study. The purpose of the work is to highlight the current state of the demographic situation in Ukraine and in the Chernivtsi region in particular, to identify problems and determine the main ways to overcome the demographic crisis.

Material and methods. In order to assess the scale of the problematic demographic situation, an analysis of morbidity and mortality rates from STDs in Ukraine as a whole and in Bukovyna in particular was conducted. Data from the National Cancer Registry of Ukraine for the last 15 years (2006-2020) and data from the "Report on malignant neoplasms" (form No. 7) for 2016-2020 were used to study the relevant indicators.

Results. During 2001-2020, the structure of the population by gender did not change practically. Both in Ukraine and in the region, the specific weight of women remained higher. Among the significant changes in the birth rate, it should be noted the increase in the average age of the mother from 24.65 in 1991 to 28.04 in 2020. The birth rate of women over 35 has almost doubled. It was found that during the years 2001-2021, urbanization processes intensified, as the indicator increased from 67.2% to 69.6%.

Analysis of the age structure of the population revealed unfavorable trends. In particular, in Ukraine as a whole there was a decrease in the specific weight of children aged 0-14 (from 16.5% in 2001 to 15.2% in 2021) and an increase in the share of people aged 60 and older (from 21.3 % to 24.4%, respectively), incl. over 65 years old (from 14.4% to 17.4%), which is 2-2.5 times higher than the population aging threshold. The age structure of the population of Chernivtsi region during the considered period of time was characterized by a somewhat "younger" composition than in Ukraine in general, but it was also affected by aging processes, and therefore remains unfavorable in the future.